

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ,
ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІРИ

МАТЕРІАЛИ ПЕРШОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
присвяченої пам'яті першого ректора Національної академії статистики, обліку та
аудиту, доктора економічних наук, професора, Заслуженого економіста України

Івана Ісаковича Пилипенка (Київ, 16 жовтня 2014 р.)

**Київ
2014**

Л. І. НИКАНОВА,
доцент,
І. В. СТОГНІЙ,
старший викладач кафедри сучасних європейських мов,
Національна академія статистики, обліку та аудиту

ГУМАНІЗАЦІЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ: ЄВРОПЕЙСЬКЕ БАЧЕННЯ

Необхідність відродження гуманістичних ідей у сучасній освіті зумовлена вимогами суспільства, активним входженням України до Євросоюзу, загостренням міжнаціональних суперечностей і конфліктів, складними соціально-економічними процесами XXI століття та орієнтирами на морально-духовні цінності.

Педагоги країн, що стали на шлях демократизації й гуманізації суспільства, вважають, що освіта є не лише виявом гуманізму, а його продуктом, основним засобом існування й розвитку у реальному житті. На освітні заклади покладено не лише дидактичну функцію, а й передусім значне інтеграційне програмно-виховне та соціально-культурне завдання.

Вітчизняні філософи В. П. Андрущенко та М. І. Михальченко вбачають реалізацію гуманістичного світогляду і гуманістичної діяльності через засвоєння, розвиток, використання гуманітарного знання як засобу освіти, виховання людини, розвитку специфічного комплексу гуманітарної науки.

Ядром змісту освіти мають стати найсуттєвіші для життя людини знання - комунікація, пошук і обробка інформації, розв'язання нагальних життєвих проблем, пізнання себе та інших людей, вміння берегти природу, усвідомлення її значення для життя, власний саморозвиток. Викладач повинен не диктувати своїм вихованцям мету, а спонукати їх до того, щоб вони самі ставили її перед собою, керуючись своїми внутрішніми потребами.

Виявляючи у діалозі, співпраці, партнерстві повагу до студента, толерантність і справедливість, педагог тим самим захищає свободу особистості, продовжує культурну спадщину, творить нові цінності, виступає співучасником зміцнення демократичного ладу.

Значної уваги на сучасному етапі розвитку освіти у світовій педагогіці надається проблемі гуманізації освіти як засобу культивування людини. У цьому зв'язку постає питання про переосмислення поняття "освіта і виховання". Воно визначається як сфера людської діяльності, в якій опосередковано попередній досвід людської генерації, що зміцнює подальше існування людства, його розвиток й прогрес.

Досі освіту розуміли переважно як засвоєння нормативних знань з основ наук, прикрашених цінностей та безпосередніх можливостей пошуку власного шляху. Тепер же її розуміють не лише як ефективне інвестування суспільного розвитку - її функція наближається до розуміння культивування людини протягом усього життя.

У новому тисячолітті гуманізм стає узагальненою системою поглядів, переконань та ідеалів процесу навчання і виховання XXI століття. Зміст його практичної діяльності, засоби, методи й способи будуть реалізовувати:

- ідеї особистісно-орієнтованого підходу в навчанні та вихованні;
- підпорядкування дани педагога реальним інтересам тих, хто здобуває освіту;
- надання допомоги студентам у їх саморозвитку шляхом виховання культури ставлення до самих себе, інших людей, природи, праці тощо;
- якомога ширше використання педагогічних вимог в опосередкованій формі (порада, прохання, довір'я, схвалення, педагогічна підтримка тощо);

- поступовий перехід від групових форм взаємодії до індивідуальної;
- емоційне забарвлення ділових відносин;
- постійний контроль у процесі ділової комунікативної діяльності;
- подолання різних форм авторитаризму, домінування, садизму, відриву навчання і виховання від життя суспільства;
- введення Болонської системи оцінювання.

Під поняттям “гуманізація освіти” мається на увазі не тільки наближення освіти до людини, її природи, створення всіх умов для того, щоб кожна особа могла розвинути у особистість, а й демократизація, перманентність, участь у проектуванні власного освітнього шляху (створення індивідуальних програм, факультативів, можливість вибору навчальних предметів, навчання за індивідуальними проектами, максимальне використання як зовнішньої, так і внутрішньої диференціації), децентралізація управління навчальними закладами, розширення їх автономії.